

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับลักษณะทางจริยธรรมของเด็กนักเรียน มัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา¹

Relation between selected variables and the moral characteristics among junior high school students in extended opportunity schools¹

สาวตรี วงศ์อินจันทร์^๑ จินท์จุฑา ชัยเสนา ดาลลาส^๒ วณิดา ขวัญสำราญ^๒ วชรกร อังคประสาธชัย^๒

Sawitree Wonginjun^๑ Jinjutha Chaisena Dallas^๒ Wanita Kwansumran^๒ Wachareekorn Aungkprasathai^๒

^๑ได้รับทุนวิจัยจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

¹Research granted by Faculty of Nursing, Burapha university

^๒คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ^๒Faculty of Nursing, Burapha University

Corresponding author: Sawitree Wonginjun; E-mail: fafarah_sa@hotmail.com

Received: May 26, 2020 Revised: August 26, 2020 Accepted: October 16, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 121 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล 2) แบบวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 3) แบบวัดการติดเกมอินเทอร์เน็ต 4) แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง และ 5) แบบวัดลักษณะทางจริยธรรม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น ระหว่าง .85-.91 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา และสถิติวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนลักษณะทางจริยธรรม เท่ากับ 3.36 (SD=.63) ซึ่งจัดอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางจริยธรรม คือ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขตมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับสูง ($r=.56$, $p<.01$) และการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลาง ($r=.43$, $p<.01$) ในขณะที่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวด และแบบยอมตามบุตรมีความสัมพันธ์ทางลบ ในระดับปานกลางและระดับต่ำ ($r=-.39$, $r=-.37$ และ $r=-.24$, $p<.01$ ตามลำดับ) นอกจากนั้นยังพบว่า การติดเกมอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์ทางลบ ในระดับปานกลาง ($r=-.37$, $p<.01$) จากผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะว่า พยาบาล ครู และบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเด็กวัยรุ่นตอนต้น ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต การเห็นคุณค่าในตนเอง และเฝ้าระวังการติดเกมอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นแนวทางในการบ่มเพาะจริยธรรมในวัยรุ่นตอนต้น ส่งเสริมให้วัยรุ่นมีการปรับตัวทางจิตสังคมที่ดี

คำสำคัญ: วัยรุ่นตอนต้น; ลักษณะทางจริยธรรม; การอบรมเลี้ยงดู; การติดเกมอินเทอร์เน็ต; การเห็นคุณค่าใน

Relation between selected variables and the moral characteristics among junior high school students in extended opportunity schools¹

Sawitree Wonginjun² Jinjutha Chaisena Dallas² Wanita Kwansumran² Wachareekorn Aungkaprasatchai²

¹Research granted by Faculty of Nursing, Burapha university

²Faculty of Nursing, Burapha University

Corresponding author: Sawitree Wonginjun; E-mail: fafarah_sa@hotmail.com

Received: May 26, 2020 Revised: August 26, 2020 Accepted: October 16, 2020

Abstract

This research aimed to examine factors related to the moral characteristics among junior high school students in extended opportunity schools. The Stratified random sampling was used to recruit the samples. There included 121 junior high school students in extended opportunity schools from Educational Service Area Office 1, Muang, Chonburi Province. Research instruments consisted of 1) a demographic questionnaire, 2) a parenting styles assessment 3) game addiction screening test 4) the Rosenberg self – esteem scale, and 5) the moral behavior questionnaire. There Cronbach's alpha reliabilities ranged from .85 – .91. Data were analyzed by using descriptive statistic and Pearson correlation coefficients. The study results showed that the sample's mean score of moral characteristic was at moderate level ($M=3.36$, $SD=.63$). Authoritative parenting style had a high level of positive correlation ($r = .56$, $p < .01$) and self-esteem had a positive correlation at the moderate level ($r = .43$, $p < .01$), while the neglectful, authoritarian and indulgent parenting styles were negatively related at medium and low levels ($r = -.39$, $r = -.37$ and $r = -.24$, $p < .01$, respectively). Moreover also found that Internet gaming addiction have a negative relationship at the moderate level ($r = -.37$, $p < .01$). These findings suggest that the nurses, teachers, and personnel who work with early adolescents should emphasize on the promotion of authoritative parenting style and self – esteem. Game addiction in youths should be also concerned and watched out. These ways would cultivate moral characteristics and promote psychosocial adaptation in early adolescents.

Keywords: early adolescence; moral characteristics; parenting styles; internet game addiction; self-esteem

ความเป็นมาและความสำคัญ

วัยรุ่นตอนต้นเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านจากวัยเด็กสู่ผู้ใหญ่ที่มีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมาก มีการปรับตัวเพื่อประสานอัตลักษณ์แห่งตนให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมทางสังคม หากวัยรุ่นไม่สามารถปรับตัวได้ตามขั้นของพัฒนาการทางจิตสังคม อาจทำให้เกิดความขัดแย้งในตน ส่งผลให้เกิดความสับสนด้านจิตใจ วิตกกังวล เห็นคุณค่าในตัวเองต่ำ ขาดการควบคุมในการแสดงออก มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม ทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงตามมา¹ สอดคล้องกับรายงานการสำรวจของสถาบันประชากรและสังคม พบว่า วัยรุ่นร้อยละ 30 มีปัญหาทางอารมณ์และจิตใจ 37 คนในแสนคน มีปัญหาพยายามฆ่าตัวตาย มีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาต่ำ ออกจากโรงเรียนกลางคัน ต่ำสุดและเสพยาเสพติด² พฤติกรรมเหล่านี้ส่งผลทั้งต่อวัยรุ่น ครอบครัว ชุมชน และสังคม ซึ่งสะท้อนถึงการมีปัญหาด้านจิตสังคมและมีพฤติกรรมต่าง ๆ ที่สะท้อนการขาดการขัดเกลาด้านจริยธรรมในวัยรุ่น

วัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียน เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่น่าสนใจในการศึกษาถึงประเด็นทางจริยธรรม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นโรงเรียนที่ตั้งขึ้นเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่นักเรียนที่ด้อยโอกาสทางสังคม พ่อแม่ของนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ทำให้ไม่สามารถดูแลบุตรได้เต็มที่ จากการศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า เกิดจากผู้ปกครองขาดจิตสำนึก และความรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหาพฤติกรรม รองลงมา คือ ไม่ได้รับการดูแลและเอาใจใส่ ขาดความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัว และทุกฝ่ายขาดความร่วมมือกันในการช่วยเหลือและแก้ไขอย่างจริงจัง³ และการศึกษาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมหนีเรียนและติดโทรศัพท์ในระดับมากที่สุด มีพฤติกรรมก้าวร้าวและพฤติกรรมทางเพศในระดับมาก และมีพฤติกรรมใช้สารเสพติด พฤติกรรมติดการพนัน พฤติกรรมลักขโมย พฤติกรรมการโกหก และพฤติกรรมฟุ้งเฟ้อ ในระดับปานกลาง⁴ ดังนั้น ลักษณะทางจริยธรรมของวัยรุ่นตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและสังคมควรให้ความสนใจ

ลักษณะทางจริยธรรมเป็นความประพฤติที่เรียบร้อยดีงาม การปฏิบัติตามข้อบังคับ กฎเกณฑ์ของสังคม และกฎหมาย การมีความคิดเป็นเหตุเป็นผลตามความจริง การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้เหมาะสม การรู้จักกาลเทศะสามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองได้ และรู้จักช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพของมนุษย์ การพัฒนาจริยธรรมมีองค์ประกอบสำคัญทั้งปัจจัยภายในและภายนอกตัวบุคคล คือ การอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมจากครอบครัว การเรียนรู้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว การปลูกฝัง ขัดเกลาและเป็นแบบอย่างที่ดีในการพิจารณาถึงความถูก-ผิด หรือการมีจริยธรรมนั่นเอง⁵ ดังนั้น การเรียนรู้ทางจริยธรรมจึงเป็นการเรียนรู้ทางสังคมนั่นเอง จากแนวคิดทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social learning theory) ของ Bandura⁶ อธิบายว่า การเรียนรู้ทางสังคมเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคลกับสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาเป็นคุณลักษณะหรือพฤติกรรมต่าง ๆ จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า ปัจจัยภายใน ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง และปัจจัยภายนอก ได้แก่ รูปแบบการเลี้ยงดู และการติดเกมอินเทอร์เน็ต เป็นตัวแปรที่น่าสนใจ เหมาะกับยุคสมัยและประเด็นทางสังคมที่เกิดขึ้น น่าจะมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับลักษณะทางจริยธรรมของวัยรุ่นตอนต้น

ปัจจัยที่น่าจะมีผลต่อลักษณะทางจริยธรรมในวัยรุ่นตอนต้นมีทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ปัจจัยภายในที่สำคัญ คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง วัยรุ่นที่มองคุณค่าในตนเองต่ำและรับรู้ว่าจะไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม จะมีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง ลักขโมย ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ และมีพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ เช่น ใช้สารเสพติด กระทำความผิด มีปัญหาท้องเมื่อไม่พร้อม เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาที่สะท้อนการขาดการพัฒนาตนเองด้านการปรับตัวทางจิตสังคม และคุณธรรมจริยธรรม⁷ พบการศึกษาที่ใกล้เคียงว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมก้าวร้าว⁸ ดังนั้น การเห็นคุณค่าในตนเองน่าจะมีความสัมพันธ์กับลักษณะทางจริยธรรมในวัยรุ่นตอนต้น สำหรับปัจจัยภายนอกที่ส่งผลต่อลักษณะทางจริยธรรมของวัยรุ่นตอนต้น คือ รูปแบบการเลี้ยงดู ซึ่งเป็นกระบวนการขัดเกลาทางสังคมของพ่อแม่ที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพ อารมณ์ พฤติกรรม และการสร้างจิตสำนึกของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังค่านิยม

คุณธรรมและจริยธรรม⁹ รูปแบบการเลี้ยงดูพัฒนามาจากแนวคิดของ Baumrind¹⁰ ประกอบด้วย 4 รูปแบบ คือ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง มีการศึกษาพบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขตหรือการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับอัตลักษณ์ทางศีลธรรมและพฤติกรรมทางสังคมในวัยรุ่น ส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตรและการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดของแม่มีความสัมพันธ์ทางลบกับอัตลักษณ์ทางศีลธรรมและพฤติกรรมทางสังคมในวัยรุ่น¹¹ การติดเกมอินเทอร์เน็ตเป็นปัจจัยภายนอกอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อลักษณะทางจริยธรรมเช่นกัน เนื่องจาก การเล่นเกมติดต่อกันเป็นเวลานาน จดจ่อในการเล่นเพื่อต้องการเอาชนะ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ วิถีชีวิต พัฒนาการและพฤติกรรมของวัยรุ่นตอนต้น เพราะการเล่นเกมทำให้รู้สึกสนุก ตื่นเต้น เร้าใจ สมองจึงหลั่งสารโดปามีนที่ทำให้รู้สึกมีความสุขออกมา เมื่อหยุดเล่นสมองจะยังต้องการสารโดปามีน จึงเป็นเหตุให้เด็กพยายามทำทุกวิธีการที่จะไปเล่นเกมอีก เกิดอารมณ์แปรปรวน การควบคุมตนเองลดลง ทำตามความต้องการของตนเอง จนกลายเป็นพฤติกรรมก้าวร้าว หรือขาดสำนึกความถูกต้อง¹² จึงกล่าวได้ว่าการติดเกมอินเทอร์เน็ตน่าจะมีผลต่อพฤติกรรมไม่เหมาะสมและลักษณะทางจริยธรรมของวัยรุ่นตอนต้น

การมองถึงปัญหาจิตสังคม พฤติกรรมก้าวร้าว และพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่นตอนต้น ควรพิจารณา ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ต้นน้ำ กล่าวคือ การอบรมเลี้ยงดูและสั่งสอนให้วัยรุ่นดูแลตนเองทั้งสุขภาพกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งครอบครัวมีบทบาทสำคัญในการสร้างความรักความอบอุ่น กลางน้ำ คือ เมื่อเด็กเข้าสู่ระบบการศึกษา โรงเรียนเป็นแหล่งที่หลอมรวมการปรับตัวทางสังคม ทั้งกับเพื่อน ครู ระบบการเรียนการสอน ซึ่งครอบครัวและโรงเรียนต้องประสานความร่วมมือในการดูแลเด็กให้มีจริยธรรมพื้นฐานเพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดี รวมถึงการส่งเสริมสุขภาพกายและจิต เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางใจในการเผชิญปัญหาต่าง ๆ หากวัยรุ่นปรับตัวไม่เหมาะสม จะส่งผลต่อความเครียด วิตกกังวลสูง และจะเป็นปัญหาปลายน้ำ คือ มีปัญหาด้านสุขภาพจิตและจิตเวชที่ต้องเข้ารับการบำบัดรักษา เช่น พฤติกรรมเกราะ ซึมเศร้า เป็นต้น บทบาทของพยาบาลวิชาชีพในการดูแลวัยรุ่น มีทั้งบทบาทด้านการส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูสุขภาพ ทั้งด้านร่างกายและจิตสังคม โดยเฉพาะบทบาทของพยาบาลที่ทำงานประสานงานกับการดูแลสุขภาพเด็กในโรงเรียน เช่น พยาบาลอนามัยชุมชนในงานอนามัยโรงเรียน พยาบาลประจำโรงเรียน เป็นต้น

ในปัจจุบันวัยรุ่นนอกจากจะมีปัญหาด้านสุขภาพร่างกายโดยทั่วไป ยังมีปัญหาด้านจิตใจที่แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเพิ่มมากขึ้น ซึ่งเป็นประเด็นที่ครูและผู้ปกครองขอคำปรึกษาจากพยาบาลในงานอนามัยโรงเรียน และพยาบาลประจำโรงเรียน ดังนั้น พยาบาลที่ปฏิบัติงานกับวัยรุ่นต้องมีการบูรณาการปัญหาทางสังคมที่อาจส่งผลต่อสุขภาพของวัยรุ่น โดยเฉพาะการพิจารณาเรื่องประเด็นทางจริยธรรม จากการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านพบการศึกษาถึงประเด็นและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางจริยธรรมในวัยรุ่นตอนต้นน้อยมาก โดยเฉพาะในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเป็นโรงเรียนที่ตั้งขึ้นเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ด้อยโอกาสทางสังคม นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการศึกษาลักษณะทางจริยธรรมในกลุ่มนักเรียนที่ค่อนข้างมีข้อจำกัดในโอกาสและการพัฒนาตนเอง

คณะผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยคัดสรร ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง รูปแบบการเลี้ยงดูแบบเข้มงวด รูปแบบการเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต รูปแบบการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย รูปแบบการเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร และการติดเกมอินเทอร์เน็ต ถึงความสัมพันธ์กับลักษณะทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาที่ได้จะทำให้ได้องค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหน่วยงานภาครัฐ และสถาบันการศึกษา ที่สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา ลักษณะทางจริยธรรมที่ดีและการปรับตัวทางจิตสังคม การจัดกิจกรรมพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนที่มุ่งเน้นการส่งเสริมลักษณะทางจริยธรรมในวัยรุ่นตอนต้น ข้อมูลเหล่านี้ พยาบาลอนามัยชุมชนและพยาบาลประจำโรงเรียน สามารถนำมาบูรณาการในการดูแลสุขภาพวัยรุ่น รวมถึงให้คำปรึกษาเพื่อช่วยเหลือในการ

ปรับตัวทางจิตสังคมของวัยรุ่นทั้งในระดับครอบครัว โรงเรียนและชุมชน รวมถึงการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรร ได้แก่ การเห็นคุณค่าในตนเอง รูปแบบการเลี้ยงดูแบบเข้มงวด รูปแบบการเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต รูปแบบการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย รูปแบบการเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร และการติดเกมอินเทอร์เน็ต กับลักษณะทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

นิยามศัพท์

การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง ความรู้สึกและการรับรู้ของวัยรุ่นเกี่ยวกับการยอมรับนับถือตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง และเชื่อมั่นในตนเอง ประเมินโดยใช้แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ของโรเซนเบิร์ก (Rosenberg Self-esteem Scale) ฉบับภาษาไทยของ Wongpakaran & Wongpakaran¹³

รูปแบบการเลี้ยงดู หมายถึง การรับรู้ของวัยรุ่นถึงวิธีการที่พ่อแม่ หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อวัยรุ่น การมีปฏิสัมพันธ์ การถ่ายทอดวัฒนธรรม ทศนคติ ความเชื่อ ความรู้ในด้านการดูแลทางกาย วาจาเพื่ออบรมสั่งสอน การดูแลด้วยใจในการให้ความรักความอบอุ่น เพื่อให้วัยรุ่นเจริญเติบโตอย่างดีทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และเป็นที่ยอมรับของสังคม รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูมี 4 ลักษณะ คือ 1) รูปแบบการเลี้ยงดูแบบเข้มงวด (ควบคุม แต่ไม่ตอบสนองความรู้สึกเด็ก) 2) รูปแบบการเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต (ควบคุม และตอบสนองความรู้สึกเด็ก) 3) รูปแบบการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (ไม่ควบคุม และไม่ตอบสนองความรู้สึกเด็ก) และ 4) รูปแบบการเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร (ไม่ควบคุม แต่ตอบสนองความรู้สึกเด็ก) ประเมินโดยใช้แบบวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู โดยใช้ของ นวลปราง อรุณจิต และ ศิริกัญญา แก่นทอง¹⁴

การติดเกมอินเทอร์เน็ต หมายถึง พฤติกรรมการเล่นเกมออนไลน์ของวัยรุ่นที่ใช้ระยะเวลานานและมากเกินไป ไม่สามารถควบคุมเวลาได้ ทำให้ไม่สนใจทำกิจกรรมอื่น และรู้สึกหงุดหงิดหรือโกรธเมื่อถูกขัดขวางไม่ให้เล่น ประเมินโดยใช้แบบวัดการติดเกมอินเทอร์เน็ต (ฉบับเด็กและวัยรุ่น) พัฒนาขึ้นโดย ชาญวิทย์ พรนภดล, บัณฑิต ศรีไพศาล, กุสุมาวดี คำเกลี้ยง และเสาวนีย์ พัฒนอมร¹⁵

ลักษณะทางจริยธรรม หมายถึง ความคิดเห็นของวัยรุ่นที่มีต่อลักษณะทางจริยธรรมของตนเอง เช่น ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความมีเหตุผล ความกตัญญูต่อบุคคล ความอดุสาหะ ความสามัคคี เป็นต้น ประเมินโดยใช้แบบวัดลักษณะทางจริยธรรม โดยใช้ของ จตุพร จันทร์ทิพย์วารี¹⁶

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (correlational design) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับลักษณะทางจริยธรรมของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม - มีนาคม พ.ศ. 2562 ประชากรที่ศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ปีการศึกษา 2561 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำนวน 8 โรงเรียน จำนวน 1,558 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) เริ่มจากการสุ่มโรงเรียนจำนวน 4 โรงเรียนจากทั้งหมด 8 โรงเรียน จากนั้นกำหนด

จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของจำนวนต่อนักเรียนแต่ละชั้น และสุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นจากนักเรียนในแต่ละห้องของทั้ง 4 โรงเรียน โดยการสุ่มแบบง่าย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Tabachnick and Fidell¹⁷ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 121 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมีความสมัครใจและได้รับความยินยอมจากผู้ปกครองในการเข้าร่วมการวิจัย สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ และไม่มีโรคทางกายและจิตจากการวินิจฉัยโดยแพทย์

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปี เกรดเฉลี่ยสะสม ศาสนา สถานภาพของครอบครัว รายได้ของครอบครัว รายได้และค่าใช้จ่ายของตนเอง จำนวนสมาชิกในครอบครัว กิจกรรมที่ทำในเวลาว่าง การได้รับข้อมูลเรื่องพฤติกรรมที่ติงาม การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม หน้าที่และความรับผิดชอบในสังคม และการใช้โปรแกรมในโทรศัพท์มือถือหรือแท็บเล็ต

แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ของโรเซนเบิร์ก (Rosenberg Self-esteem Scale) ฉบับภาษาไทยของ Wongpakaran & Wongpakaran¹³ มีข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ เป็นข้อความทางด้านบวกและข้อความทางด้านลบอย่างละ 5 ข้อ ซึ่งข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ตั้งแต่ 1-4 โดย 4 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง จนถึง 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ค่าคะแนนสูง หมายถึง การเห็นคุณค่าในตนเองมาก ค่าคะแนนน้อย หมายถึง การเห็นคุณค่าในตนเองน้อย ซึ่งแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91

แบบวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ของ นวลปราง อรุณจิต และศิริกัญญา แก่นทอง¹⁴ มีข้อคำถามจำนวน 16 ข้อ ตามพฤติกรรมเลี้ยงดูทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร ซึ่งข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ตั้งแต่ 1-4 โดย 4 หมายถึง ตรงมากที่สุด จนถึง 1 หมายถึง ตรงน้อยที่สุด ค่าคะแนนมาก หมายถึง ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนั้นอยู่ในระดับสูง ค่าคะแนนน้อย หมายถึง ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบนั้นอยู่ในระดับน้อย ซึ่งแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85

แบบวัดการติดเกมอินเทอร์เน็ต (ฉบับเด็กและวัยรุ่น) พัฒนาขึ้นโดย ชาญวิทย์ พรนภดล, บัณฑิต ศรีไพศาล, กุสุมาวดี คำเกลี้ยง และเสาวนีย์ พัฒนอมร¹⁵ มีข้อคำถามจำนวน 16 ข้อ ซึ่งข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ตั้งแต่ 0-3 โดย 3 หมายถึง ใช่เลย จนถึง 0 หมายถึง ไม่ใช่เลย การแปลความหมายคะแนนแยกตามเพศ ค่าคะแนนสูง หมายถึง มีการติดเกมมาก ค่าคะแนนน้อย หมายถึง มีการติดเกมน้อย ซึ่งแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .88

แบบวัดลักษณะทางจริยธรรม ของ จตุพร จันทรทิพย์วารี¹⁶ มีข้อคำถามจำนวน 26 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 ซึ่งข้อคำถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ 1-5 โดย 5 หมายถึง ปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเป็นประจำ จนถึง 1 หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติพฤติกรรมนั้นเลย การแปลความหมายคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง วัยรุ่นมีพฤติกรรมจริยธรรมน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง วัยรุ่นมีพฤติกรรมจริยธรรมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง วัยรุ่นมีพฤติกรรมจริยธรรมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง วัยรุ่นมีพฤติกรรมจริยธรรมสูง

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง วัยรุ่นมีพฤติกรรมจริยธรรมสูงที่สุด

งานวิจัยนี้ผู้วิจัยไม่ได้ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา เนื่องจากแบบวัดทุกฉบับผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาเรียบร้อยแล้ว สำหรับการหาความเชื่อมั่น ผู้วิจัยนำแบบสอบถามดังกล่าวข้างต้นไปหาความเที่ยงในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (stratified random sampling) ร่วมกับการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ต้องการ คือ 121 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรด้วยสถิติ วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient)

ผลการวิจัย

นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 121 คน เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.2 และเพศชาย ร้อยละ 48.8 อายุเฉลี่ย 14 ปี 3 เดือน กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ร้อยละ 36.4 รองลงมาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร้อยละ 35.5 ตามลำดับ ผลการศึกษาเฉลี่ยสะสม (GPA) มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.15 นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 100 สถานภาพสมรส ของบิดามารดา อยู่ด้วยกัน ร้อยละ 55.4 รายได้ของครอบครัว 5,001–10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 33.9 รองลงมา 10,001–15,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 28.1 รายได้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย ร้อยละ 84.3 ค่าเฉลี่ยของรายได้ นักเรียนที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อวันเท่ากับ 73.26 บาท รายได้ต่อวันของนักเรียนที่ได้รับจากผู้ปกครองเพียงพอ ร้อยละ 90.9 จำนวนสมาชิกในครอบครัวมีพี่น้องร่วมกัน 2 คน ร้อยละ 47.9 รองลงมามีพี่น้องร่วมกัน 3 คน ร้อยละ 20.7

กิจกรรมที่ทำในเวลาว่าง คือ การเล่นเกม คิดเป็นร้อยละ 55.4 ของกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาฟังเพลง ร้อยละ 46.3 ของกลุ่มตัวอย่าง และดูหนัง ร้อยละ 44.6 ของกลุ่มตัวอย่าง ตามลำดับ การได้รับข้อมูลเรื่องพฤติกรรมที่ติงาม การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม หน้าที่และความรับผิดชอบในสังคม ส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลจากบิดาหรือมารดา ร้อยละ 82.6 ของกลุ่มตัวอย่าง รองลงมาครู ร้อยละ 52.9 ของกลุ่มตัวอย่าง และการอบรมจากค่ายต่าง ๆ เช่น ค่ายลูกเสือ ค่ายจิตอาสา เป็นต้น ร้อยละ 39.7 ของกลุ่มตัวอย่าง ตามลำดับ และการใช้โปรแกรมในโทรศัพท์มือถือหรือแท็บเล็ต ส่วนใหญ่ชมภาพยนตร์/ การ์ตูน/ คลิปวิดีโอ (youtube) เฉลี่ย 3.12 ชั่วโมง/วัน (SD=2.62) รองลงมาสื่อสารสังคมออนไลน์ (facebook, line, instagram) 2.41 ชั่วโมง/วัน (SD=2.42) เกมออนไลน์ 1.99 ชั่วโมง/วัน (SD=2.20) ค้นหาข้อมูลหรือเล่นอินเทอร์เน็ตไปเรื่อย ๆ .71 ชั่วโมง/วัน (SD=1.24) และซื้อสินค้าออนไลน์ .09 ชั่วโมง/วัน (SD=.33) ตามลำดับ

ผลการศึกษาลักษณะทางจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมจริยธรรมในระดับสูง ระดับปานกลาง และระดับน้อย ร้อยละ 45.5, 34.7 และ 12.4 ตามลำดับ และมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมจริยธรรม ในระดับปานกลางเท่ากับ 3.36 (SD=.63) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ช่วงคะแนน ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานจำแนกตามระดับพฤติกรรมจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่าง (n=121)

พฤติกรรมจริยธรรม	ช่วงคะแนน	จำนวน (n)	ร้อยละ
ระดับน้อยที่สุด	1.00 – 1.80	2	1.7
ระดับน้อย	1.81 – 2.60	15	12.4
ระดับปานกลาง	2.61 – 3.40	42	34.7
ระดับสูง	3.41 – 4.20	55	45.5
ระดับสูงมากที่สุด	4.21 – 5.00	7	5.8

M=3.36, SD=.63

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของตัวแปรที่ศึกษา พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 28.05 (SD=3.51) การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 7.36 (SD=2.85) การอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระ อย่างมีขอบเขตในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 11.87 (SD=3.07) การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยในภาพรวมมี

คะแนนเฉลี่ย 7.51 (SD=2.64) การอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตรในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 7.80 (SD=2.78) การติดเกมอินเทอร์เน็ตในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 17.18 (SD=9.66) และลักษณะทางจริยธรรมในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 3.36 (SD=.63) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของตัวแปรที่ศึกษา (n=121)

ตัวแปร	Mean	SD	possible range	actual range
1. การเห็นคุณค่าในตนเอง	28.05	3.51	10-40	19-37
2. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู				
2.1 แบบเข้มงวด	7.36	2.85	4-16	4-16
2.2 แบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต	11.87	3.07	4-16	4-16
2.3 แบบปล่อยปละละเลย	7.51	2.64	4-16	4-15
2.4 แบบยอมตามบุตร	7.80	2.78	4-16	4-16
3. การติดเกมอินเทอร์เน็ต	17.18	9.66	0-48	0-37
4. ลักษณะทางจริยธรรม	3.36	.63	1-5	1.23-4.77

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับลักษณะทางจริยธรรม พบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทางบวก ได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขตมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง ($r=.56, p<.01$) และการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวก ในระดับปานกลาง ($r=.43, p<.01$) ในขณะที่ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในทางลบกับลักษณะทางจริยธรรม ได้แก่ รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และแบบเข้มงวด มีความสัมพันธ์ทางลบในระดับปานกลาง ($r=-.39$ และ $r=-.37, p<.01$ ตามลำดับ) ส่วนรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร มีความสัมพันธ์ทางลบ ในระดับต่ำ ($r=-.24, p<.01$) และการติดเกมอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์ทางลบ ในระดับปานกลาง ($r=-.37, p<.01$) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ศึกษากับลักษณะทางจริยธรรมของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา (n=121)

ตัวแปร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)
1. การเห็นคุณค่าในตนเอง	.43**
2. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู	
2.1 แบบเข้มงวด	-.37**
2.2 แบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต	.56**
2.3 แบบปล่อยปละละเลย	-.39**
2.4 แบบยอมตามบุตร	-.24**
3. การติดเกมอินเทอร์เน็ต	-.37**

* $p<.05$ ** $p<.01$

อภิปรายผล

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับลักษณะทางจริยธรรมของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น

ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สามารถนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ผลการศึกษาลักษณะทางจริยธรรมของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมจริยธรรมในระดับสูง ร้อยละ 45.5 รองลงมาในระดับปานกลาง ร้อยละ 34.7 โดยมีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมจริยธรรมในระดับปานกลางเท่ากับ 3.36 (SD=.63) เมื่อพิจารณากลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีพฤติกรรมจริยธรรมในระดับปานกลางขึ้นไป ร้อยละ 86 ทั้งนี้อาจอธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลเรื่องพฤติกรรมที่ดีงาม การอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม หน้าที่และความรับผิดชอบในสังคม จากบิดาหรือมารดา ร้อยละ 82.6 ของกลุ่มตัวอย่าง โดยบิดามารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 55.4 รองลงมาแยกกันอยู่ ร้อยละ 19.8 ซึ่งสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญในการอบรมเลี้ยงดู ปลูกฝังความเชื่อ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และศีลธรรมอันดีงามให้กับวัยรุ่น⁹ และร้อยละ 14 เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีพฤติกรรมจริยธรรมในระดับน้อยลงมา เนื่องจากพ่อแม่ของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มีฐานะยากจน จากข้อมูลทั่วไป พบว่า ร้อยละ 33.9 มีรายได้ของครอบครัว 5,001–10,000 บาทต่อเดือน ทำให้ต้องทำงานหารายได้มาจุนเจือครอบครัว จึงไม่สามารถดูแลบุตรได้เต็มที่

การศึกษานี้พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะทางจริยธรรมของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในระดับปานกลาง ($r=.43$, $p<.01$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า วัยรุ่นที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะทำให้มีลักษณะทางจริยธรรมสูง อธิบายได้ว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นการรับรู้ของวัยรุ่นว่าตนมีคุณค่า มีความพอใจและนับถือตนเอง มองโลกในแง่ดี สามารถเผชิญอุปสรรคและจัดการกับปัญหาต่างๆ ด้วยความมั่นใจ สามารถดำเนินชีวิตได้ตามที่ตนปรารถนา ช่วยให้สามารถปรับตัวอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเป็นตัวกระตุ้นให้เข้าไปสู่พฤติกรรมที่เหมาะสม ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการขัดเกลาทางสังคมด้านคุณธรรมจริยธรรมได้ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ Lee and Jang⁸ พบว่า วัยรุ่นที่เห็นคุณค่าในตนเองและเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นจะมีพฤติกรรมก้าวร้าวน้อย ซึ่งความก้าวร้าวของวัยรุ่นเป็นพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่เป็นปัญหาทางจริยธรรม

จากผลการศึกษาที่พบว่า การเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขตมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับลักษณะทางจริยธรรมของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในระดับสูง ($r=.56$, $p<.01$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า วัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขตจะทำให้มีลักษณะทางจริยธรรมสูง อธิบายได้ว่า การเลี้ยงดูในรูปแบบนี้ พ่อแม่จะใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ มีเวลาให้กับลูก และปฏิบัติต่อลูกด้วยความอ่อนโยน เอื้ออาทร รวมถึงการเป็นแบบอย่างที่ดี ทำให้ลูกรู้สึกว่าการมีแม่รักและหวังดีกับตน จึงเรียนรู้ในสิ่งที่พ่อแม่ถ่ายทอดด้วยความยินดี และมีทัศนคติที่ดีต่อการแสดงพฤติกรรมที่บ่งบอกถึงการมีจริยธรรม¹⁸ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Fatima, Dawood and Munir¹¹ พบว่า วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขตจะมีอัตลักษณ์ทางศีลธรรมและพฤติกรรมทางสังคมที่ดี นอกจากนี้ จากการศึกษาครั้งนี้ยังพบว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมีความสัมพันธ์ทางลบ ในระดับปานกลางกับลักษณะทางจริยธรรม ($r=-.39$ และ $r=-.37$, $p<.01$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตามลำดับ และรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตรมีความสัมพันธ์ทางลบ ลักษณะทางจริยธรรมในระดับต่ำ ($r=-.24$, $p<.01$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อธิบายได้ว่า วัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยจะรู้สึกว่าพ่อแม่ไม่มีเวลาให้ตน ทำให้สายสัมพันธ์ระหว่างลูกกับพ่อแม่มีน้อย ลูกจึงไม่สนใจคำสั่งสอนของพ่อแม่¹⁸ ทำให้วัยรุ่นมีปัญหาด้านบุคลิกภาพและจิตสังคม ควบคุมอารมณ์ไม่ได้ ขาดจุดมุ่งหมายในชีวิต มีพฤติกรรมเปี่ยงเบน และก้าวร้าว¹⁹ สำหรับวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดมักจะมีสภาวะอารมณ์ไม่ค่อยดี โกรธง่าย ไม่เป็นมิตร ขาดความคิดริเริ่ม และขาดความเป็นผู้นำ แต่ถ้าได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตรมักมีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่เป็นตัวของตัวเอง และมีความสามารถทางสังคมต่ำ¹⁰ ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตรและการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดของแม่ทำให้วัยรุ่นมีอัตลักษณ์ทางศีลธรรมและพฤติกรรมทางสังคมที่ไม่ดี¹¹

การติดเกมอินเทอร์เน็ตเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับลักษณะทางจริยธรรมของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาส ในระดับปานกลาง ($r = -.37, p < .01$) แสดงว่า ยิ่งวัยรุ่นติดเกมอินเทอร์เน็ตมากก็จะทำให้วัยรุ่นมีลักษณะทางจริยธรรมน้อย อธิบายได้ว่า การเล่นเกมติดต่อกันเป็นเวลานาน จดจ่อในการเล่นเพื่อต้องการเอาชนะ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ วิธีชีวิต พัฒนาการและพฤติกรรมของวัยรุ่นตอนต้น เมื่อถูกบังคับให้เลิกเล่นวัยรุ่นจะมีอารมณ์หงุดหงิด ไม่เชื่อฟัง เกิดความขัดแย้งระหว่างเด็กและพ่อแม่ ก้าวร้าว รุนแรง ขาดการฝึกฝนระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ เสี่ยงต่อการติดการพนัน กลายเป็นคนชอบโกหก ลักขโมย หลอกลวง²⁰ ดังเช่นการศึกษาของ Weaver²¹ พบว่า วัยรุ่นที่ติดเกมอินเทอร์เน็ตจะมีพฤติกรรมการนอนไม่หลับ ส่งผลให้สมองส่วนคิด (cerebral cortex) ถูกทำลาย ความจำลดลง กลายเป็นสมองส่วนอยากที่อยู่เหนือสมองส่วนคิด จะมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย เช่น ก้าวร้าว หงุดหงิด ควบคุมตนเองไม่ได้ จากการถูกห้ามเล่นเกม เกิดเป็นอารมณ์ก้าวร้าว ดังนั้น พฤติกรรมที่ควบคุมตนเองไม่ได้ อารมณ์ที่ไม่มั่นคง และการทำงานของสมองส่วนคิดลดลง จึงส่งผลต่อลักษณะทางจริยธรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น ดื้อรั้น ไม่เชื่อฟัง ทำผิดกฎระเบียบ และต่อต้านสังคม เป็นต้น ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาในประเทศนอร์เวย์ ซึ่งพบว่า คนที่เสพติดเกมจะมีลักษณะของคุณธรรมจริยธรรมน้อย²² และการศึกษาในวัยรุ่นที่พบว่า เด็กที่ติดเกมจะมีการพัฒนารูปแบบทางสังคมแบบใหม่ที่ทำให้มีลักษณะการแสดงออกของตนเองที่ขาดจริยธรรม ไม่คำนึงถึงมารยาทและกฎเกณฑ์ทางสังคม²³

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรกับลักษณะทางจริยธรรมของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขตและการเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับลักษณะทางจริยธรรมของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งทั้งสองปัจจัยนี้เป็นปัจจัยทางจิตสังคมทางบวกที่สำคัญในการหล่อหลอมให้วัยรุ่นได้เรียนรู้การแสดงพฤติกรรมที่มีการใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ และการเป็นแบบอย่างที่ดีจากบิดามารดา การใช้เหตุผล มีเจตคติที่ดี มองเห็นคุณค่าในบุคคลอื่นและตนเอง สามารถปรับตัวให้เหมาะสมทั้งต่อสถานการณ์ที่สมหวังและผิดหวังด้วยความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเอง จึงควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาและส่งเสริมทั้งสองปัจจัยนี้ในการดูแลเด็กวัยรุ่นตอนต้น สำหรับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบยอมตามบุตร และการติดเกมอินเทอร์เน็ตพบว่ามีความสัมพันธ์ทางลบกับลักษณะทางจริยธรรม จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สังคมควรให้ความสนใจในการเฝ้าระวังวัยรุ่นที่เติบโตมาท่ามกลางการเลี้ยงดูดังกล่าว อาจส่งผลด้านลบต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการทางสังคม จนอาจส่งผลต่อจิตใจ ภาวะสุขภาพจิต และการพัฒนาตนเองทางจริยธรรมได้ ดังนั้น พยาบาลและบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวข้องกับวัยรุ่นตอนต้น ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต การเห็นคุณค่าในตนเอง และเฝ้าระวังการติดเกมอินเทอร์เน็ต เพื่อเป็นแนวทางในการบ่มเพาะจริยธรรมในวัยรุ่นตอนต้นเพื่อป้องกันปัญหาทางจิตสังคมของวัยรุ่นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากผลงานการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. พยาบาลอนามัยชุมชนในสถานอนามัยโรงเรียน พยาบาลประจำโรงเรียน หรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดูแลวัยรุ่นตอนต้น สามารถนำปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางจริยธรรมของเด็กนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้แก่ การส่งเสริมปัจจัยด้านการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต และการเห็นคุณค่าในตนเอง มาเป็นแนวทางในการให้คำแนะนำและพัฒนากิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้วัยรุ่นมีคุณธรรม จริยธรรม มีการปรับตัวทางจิตสังคมที่ดี รวมถึงเฝ้าระวังปัจจัยด้านการติดเกมอินเทอร์เน็ต เพื่อป้องกันการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่าง ๆ และปัญหาด้านจิตสังคมต่อไป

2. ผู้บริหารสถานศึกษาหรือบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับวัยรุ่นตอนต้น สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและกิจกรรมเพื่อเพิ่มลักษณะทางจริยธรรมของวัยรุ่น การให้ความรู้กับผู้ปกครองเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบให้อิสระอย่างมีขอบเขต การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้วัยรุ่นเห็นคุณค่าในตนเอง และตระหนักถึงผลกระทบของการติดเกมและเฝ้าระวังการติดเกมอินเทอร์เน็ต เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาจากพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ และส่งเสริมให้วัยรุ่นมีการปรับตัวด้านจิตสังคมที่ดี

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณเงินรายได้ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และขอขอบคุณผู้บริหารของโรงเรียนและครูที่อำนวยความสะดวกในการเข้าถึงข้อมูล และกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ให้ความร่วมมือและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้

References

1. Steinberg L. Adolescence. 11st ed. New York: McGraw-Hill Education; 2017.
2. Vorasiriamorn Y, Rittirong J, Chuanwan S, Hunchangsith P. IPSR annual report 2014: birth and security in population and society. Nakhon Pathom: Institute for Population and Social Research, Mahidol University; 2014. (in Thai).
3. Dasri S. Causes of aggressive behaviors of the students in the educational opportunity extension schools under Buriram educational service area office 2 [Dissertation]. Buriram: Buriram Rajabhat University; 2012. (in Thai).
4. Sriboonrueng A, Bussaman P. Implementation guidelines development to preventing and solving undesired behavior problems of student's in expansion schools under the office of Udon thani primary education service area 4. Journal of Education, Mahasarakham University 2018;12(3):248-59. (in Thai).
5. Boonyaparakob V. The development of child and adolescent moral and ethics [internet]. 2014 [cited 2018 Mar 22]. Available from: <https://facebook.com/jubjitTU/posts/767507686624962>. (in Thai).
6. Bandura, A. Social foundations of thought and action: A social cognitive theory. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall;1986.
7. Thongyoo D. Guideline for Developing Adolescent Self-esteem based on Self-efficacy Theory. Valaya Alangkorn Review 2014;4(2):179-90. (in Thai).
8. Lee CS, Jang HY. Moderating Effect of Empathy on the Relationship between Self-esteem and Aggression of Adolescents. Journal of Digital Convergence 2018;16(1):47-53.
9. Klaykaew KK. The Role of Families in the fostering and development of children becoming good citizens in a democratic society. Journal of Behavioral Science 2014;20(1):1-18. (in Thai).
10. Baumrind D. Current patterns of parental authority. Developmental Psychology Monographs 1971;4:1-103.
11. Fatima S, Dawood S, Munir M. Parenting styles, moral identity and prosocial behaviors in adolescents. Current psychology 2020. doi:10.1007/s12144-020-00609-3.
12. Hilarie C, Cosette DR, Ann HS, Alexander W. Internet addiction: a brief summary of research and practice. Current Psychiatry Reviews 2012;8(4):292-8.
13. Wongpakaran T, Wongpakaran N. Confirmatory factor analysis of Rosenberg self-esteem scale: A study

- of Thai sample. *Journal of the Psychiatrist Association of Thailand* 2011;56(1):59–70. (in Thai).
14. Aroonjit N, Ganthong S. Parenting behavior and emotional intelligence of students. Naradhiwas: Princess of Naradhiwas University; 2016. (in Thai).
 15. Pornnoppadol C, Sornpaisarn B, Khamklieng K, Pattana-amorn S. The development of game addiction screening test (GAST). *Journal of the Psychiatric Association of Thailand* 2014;59(1):3–14. (in Thai).
 16. Juntipwaree J. Relationships between moral development, moral behavior and aggressive behavior of students in junior high school [Master thesis]. Songkla: Prince of Songkla University; 2015. (in Thai).
 17. Tabachnick BG, Fidell LS. *Using multivariate statistics*. 6th ed. Boston: Pearson; 2013.
 18. Bhanthumnavin D. Family strategies for alleviating moral social crisis [internet]. 2014 [cited 2019 Nov 26]. Available from: <http://www.km.nida.ac.th/home/images/pdf/3-4.pdf>. (in Thai).
 19. Sukadaecha R. Child-rearing of Thai families: a systematic integrated literature reviews. *Journal of Nursing Science & Health* 2020;43(1):1–9. (in Thai).
 20. Thawatcharaporn S. The application of Buddhadhamma principle for creating the participation model of the 25th network school in protecting and correcting the online game addiction behavior of the youth. *Liberal Arts Review* 2018;13(26):90–103. (in Thai).
 21. Weaver J. The impact of video games on student Walsh University. *Journal of Computer-Mediated Communication* 2013;14(1):122–8.
 22. Wittek CT, Finserås TR, Pallesen S, Mentzoni RA, Hanss D, Griffiths MD, Molde H. Prevalence and predictors of video game addiction: A study based on a national representative sample of gamers. *International Journal of Mental Health and Addiction* 2016;14(5):672–86.
 23. Balci K, Salah AA. Automatic analysis and identification of verbal aggression and abusive behaviors for online social games. *Computers in Human Behavior* 2015;53:517–26.